

1.800.000 de elevi, **3.000.000** de părinţi şi **300.000** de cadre didactice participă în fiecare an la programul *Şcoala Altfel: Să ştii mai multe, să fii mai bun!*. **După 5 ani de la iniţierea programului, grupul *Şcoala Altfel. TOT Educaţie!* propune Ministerului un set de soluţii de îmbunătăţire a cadrului de reglementare!** Ne dorim o Şcoală Altfel care dezvoltă competenţe cheie în rândul copiilor şi tinerilor din România; stimulează profesorii să experimenteze în echipă activităţi inovatoare de dezvoltare a competenţelor cheie; consolidează relaţia şcoală-elev-familie-comunitate.

Pe scurt, Şcoala Altfel (ŞA), după 5 ani (2011-2015):

- ✓ "Crează spaţiu pentru învăţare practică";
- ✓ "Este un program benefic pentru toată comunitatea";
- ✓ "Se propun activităţi prin care modelăm caractere, transmitem un sistem de valori morale înalte, copiii prind curaj, sunt motivaţi să se implice responsabil pentru că fac ceea ce le place";
- ✓ "Prin programul ŞA copiii pot interacţiona, se creează relaţii, se rezolvă conflicte";
- ✓ "Relaţiile dintre elevi-profesori sunt mai destinse";

- Eticheta „altfel" este interpretată ca „nesemnificativ"/„facultativ";
- Se suprapune cu olimpiadele naţionale;
- Îi lipseşte o viziune pe termen lung şi scopul educaţional;
- Încarcă birocratic, mai ales consilierul educativ;
- Prof. se confruntă cu lipsa resurselor;
- Adânceşte inegalităţile şcolare;
- Elevii au un rol scăzut în proiectarea activităţilor educative;

Propunerile grupului *Școala Altfel. TOT educație!*	Acum (*extras din OMECȘ 4496/13.07.2015):
Definirea Școlii Altfel:	
[Să gândim pe termen lung:] **P1:** Vă propunem să ţintim acum la o Școala Altfel ca un laborator de experimente, iar pe viitor la o Școală Altfel pe tot parcursul anului școlar! Misiunea comunităţii școlare (elevi, cadre didactice, părinţi, management) este de a îmbogăţi activitatea de pe tot parcursul anului cu metode testate în Școala Altfel şi care se dovedesc eficiente în dezvoltarea motivaţiei pentru învăţare şi a competenţelor cheie în rândul elevilor.	Nu există o viziune pe termen lung!
[Să definim scopul educaţional al Școlii Altfel:] **P2:** Vă propunem să unim eforturile comunităţii școlare în jurul unui scop educaţional clar şi specific: dezvoltarea motivaţiei pentru învăţare, valorilor şi a competenţelor cheie (competenţe sociale şi civice, a învăţa să înveţi, comunicarea în limba maternă, comunicarea în limbi străine, competenţe matematice şi competenţe de bază în ştiinţe şi tehnologii, competeneţe digitale, spirit de iniţiativă şi antreprenoriat, sensibilizare culturală şi exprimare artistică).	„Scopul acestui program este […] să răspundă intereselor şi preocupărilor diverse ale copiilor preşcolari/elevilor, să pună în valoare talentele şi capacităţile acestora în diferite domenii, nu neapărat în cele prezente în curriculumul naţional, şi să stimuleze participarea lor la acţiuni variate, în contexte nonformale.”
P3: Drept urmare, programul Școala Altfel este curricular, unităţile şcolare au responsabilitatea să desfăşoare activităţi educative care să contribuie la atingerea obiectivelor educaţionale din curriculum naţional (*competenţele cheie).	„Săptămâna 6–10 aprilie 2015 va fi dedicată activităţilor educative extracurriculare şi extraşcolare, în cadrul programului numit „Școala altfel: Să ştii mai multe, să fii mai bun!”.”
[Să definim ce înseamnă activităţi “altfel”:] **P4:** Atingerea scopului educaţional al programului (dezvoltarea motivaţiei pentru învăţare şi competenţelor cheie) se va face prin activităţi educaţionale care respectă cât mai multe dintre următoarele caracteristici: • **Centrate pe elevi** – preşcolarii/elevii sunt întrebaţi ce & cum vor să înveţe, activităţile alese răspund intereselor şi preocupărilor lor, elevii sunt implicaţi în organizarea propriu-zisă a activităţilor, într-un final, elevii sunt încurajaţi să reflecteze dacă au învăţat ceea ce şi-au dorit să înveţe; • **Transdiciplinare** – preşcolarii/elevii vor explora în profunzime un fenomen/o problemă actuală (ex. criza refugiaţilor) reunind cunoştinţe din mai	„Se recomandă […]activităţi care, în programul normal din perioada cursurilor, nu se pot derula. Atât elevii, cât şi cadrele didactice vor alege activităţile la care doresc să participe, din lista celor propuse. De asemenea, se va avea în vedere posibilitatea implicării părinţilor care doresc acest lucru, precum şi a altor parteneri.”

multe discipline şi relaţiile dintre acestea;

- **Experienţiale** – preşcolarii/elevii vor fi implicaţi într-o activitate practică, marcantă (ex. un joc de rol, o vizită la închisoare, construirea unei bărci etc.), după derularea activităţii vor analiza în grup: ce au simţit, observat, ce merită reţinut, ce ar schimba la viaţa lor ca urmare a experienţei.
- **Colaborative** – elevii vor fi implicaţi în activităţi organizate şi derulate în colaborare cu alţi profesori, părinţi şi parteneri din comunitate (specialişti, instituţii, organizaţii non-profit etc.)

Implementarea Şcolii Altfel (măsuri noi şi completări):

P5: E nevoie... Să permitem unităţilor şcolare să aleagă perioada de desfăşurare a programului Şcoala Altfel în funcţie de propriul calendar şi de activităţile pe care vor să le implementeze şi să dăm şi olimpicilor posibilitatea să participe la Şcoala Altfel;	Săptămâna 6–10 aprilie 2015 va fi dedicată activităţilor educative extracurriculare şi extraşcolare [...]vor fi incluşi toţi copiii preşcolari/elevii şi toate cadrele didactice care nu participă la etapele naţionale ale olimpiadelor şi concursurilor şcolare. ”
P6: E nevoie... **Să degrevăm consilierul educativ** şi să distribuim responsabilităţile de organizarea ale programului Şcoala Altfel unei **echipe de coordonare** (formată din reprezentanţi ai Consiliului Administraţie, Consiliului Elevilor şi Comitetul de Părinţi) constituită de directorul şcolii!	„Consilierul educativ din unitatea de învăţământ centralizează propunerile agreate, în vederea includerii acestora în Calendarul Activităţilor Educative al unităţii de învăţământ, ca domeniu distinct: programul „Şcoala altfel: Să ştii mai multe, să fii mai bun!”.”
P7: E nevoie... Să acordăm **punctaj suplimentar** în fişa cadru de evaluară anuală, profesorilor care au activat în echipa de organizare a programului Şcoala Altfel!	Nu există prevederi!
P8: E nevoie... Să reducem birocraţia prin definirea unui **set standard de informaţii** care vor fi colectate de la unităţile şcolare de către toate Inspectoratele Şcolare Judeţene	„La sfârşitul anului şcolar, inspectoratele şcolare vor include în raportul privind starea învăţământului un capitol referitor la relevanţa şi valoarea formativă a tuturor activităţilor desfăşurate în cadrul programului [...]” Însă, consultările noastre au arătat că inspectoratele cer informaţii diferite, iar o parte din ele cer prea multe informaţii.
P9: E nevoie... **Să formăm directorii, metodiştii şi inspectorii şcolari** să faciliteze şedinţe participative de (auto)reflecţie, creare de soluţii şi strategii pentru viitor (ex. metode Art of Hosting), pe baza cărora să scrie rapoarte succinte.	După încheierea vacanţei de primăvară, în fiecare unitate de învăţământ, în cadrul primului consiliu profesoral se va analiza calitatea activităţilor organizate, rezultatele educaţionale ale acestora, precum şi modalităţile de ameliorare a planificării şi organizării programului „Şcoala altfel: Să ştii mai multe, să fii mai bun!”. [...] Directorul unităţii de învăţământ va prezenta un raport de monitorizare a calităţii activităţilor planificate.

P10: E nevoie... **Să formăm directorii** să semnaleze Casa Corpului Didactic de nevoile (dar şi rezultatele) de formare ale echipei lor de profesori privind dezvoltarea motivaţiei de învăţare, competenţelor cheie şi folosirea metodelor "altfel".	Nu există prevederi!
P11: E nevoie... Să dezvoltăm **un mecanism universal şi echitabil de finanţare** a programului Şcoala Altfel pe baza unei analize economico-financiare a costului real.	Nu există prevederi!
P12: E nevoie... Să dezvoltăm **un sistem necompetitiv de recunoaştere a profesorilor** care au experimentat metode "altfel", au obţinut efecte pozitive în motivaţia/comportamentul copiilor şi pot propune soluţii de adaptare a metodelor pentru "la ore".	Cele mai interesante 10 activităţi desfăşurate în cadrul săptămânii „Şcoala altfel: Să ştii mai multe, să fii mai bun!" stabilite la nivelul fiecărui judeţ şi al municipiului Bucureşti, conform pct. 30-32, vor participa la competiţia organizată la nivel naţional, de Ministerul Educaţiei Naţionale.
P13: E nevoie... Să îmbunătăţim **platforma online a Şcolii Altfel (edu.ro)** astfel încât să permită profesorilor să împărtăşească modele de activităţi şi resurse, să se inspire din experienţele altora şi să identifice potenţiali parteneri.	În acest moment, platforma permite profesorilor să identifice potenţiali parteneri.
P14: E nevoie... Să existe **acorduri interministeriale** în baza cărora instituţiile publice din România să colaboreze cu unităţile şcolare pentru a a îndeplini misiunea programului Şcoala Altfel.	Nu există acorduri!
P15: E nevoie... de **un ghid de implementare**, de secol XXI: să descrie clar şi concis viziunea programului pe termen scurt şi lung, să ofere recomandări privind proiectarea, derularea şi evalurea programului respectând şi încurajând autonomia şcolilor, să includă un glosar de termeni şi anexe clarificatoare (ex descrierea responsabilităţilor echipei de coordonare, setul standard de informaţii necesare de la şcoli etc.)	

Fundaţia Noi Orizonturi îşi exprimă angajamentul să susţină MENCŞ în elaborarea descrierii responsabilităţilor echipei de coordonare, reducerea birocraţiei prin definirea setului standard de informaţii colectate de la unităţile şcolare, dezvoltarea sistemului necompetitiv de recunoaştere a profesorilor, îmbunătăţirea platformei online a Şcolii Altfel şi elaborarea ghidului de implementare.

Cum am ajuns aici:

Aceste propuneri au fost dezvoltate în urma unui proces de consultare, analiză şi dezbatere publică. În etapa de consultare, au fost colectate recomandări privind funcţionarea programului Şcoala Altfel de la 160 persoane din Cluj, Craiova, Iaşi şi Bucureşti. Acestea au fost analizate şi transformate în propuneri concrete de grupul *Şcoala Altfel. Tot educaţie!*. Propunerile dezvoltate au fost publicate şi supuse dezbaterii publice în perioada 20 noiembrie 2015 – 15 ianuarie 2016, 284 persoane au contribuit cu feedback. La sfârşitul lunii februarie, Fundaţia Noi Orizonturi va înainta Ministerului Educaţiei

Naţionale şi Cercetării Ştiinţifice o scrisoare deschisă prin care vom cere modificarea OMECŞ 4496/13.07.2015 conform propunerilor de mai sus.

Referinţe:

2012 – „Ghid pentru mentori. Mentorat pentru dezvoltare complexă", Asociaţia Lectura şi Scrierea pentru Dezvoltarea Gândirii Critice România, disponibil la http://www.alsdgc.ro/userfiles/Curriculum%20mentorat%20final.pdf
2013 – „Şcoala Altfel: Să ştii mai multe, să fii mai bun! Evaluarea programului naţional de activităţi extracurriculare şi extraşcolare 2012-2013", Institutul pentru Ştiinţele Educaţiei
2015 – „Raport Naţional privind starea calităţii în unităţile de învăţământ preuniversitar public din mediul rural", ARACIP
2015 – Raport „Educaţia nonformală.Tot educaţie!", Fundaţia Noi Orizonturi

Grupul de lucru Şcoala Altfel. Tot educaţie!

Diana Certan (director executiv, Concordia), Ionuţ Iancu (trainer Google for education Romania), Paula Ciucur (Coordonator Consiliul Judeţean al Elevilor Sibiu), Denis Andrei (vicepreşedinte Consiliul Naţional al Elevilor), Cristina Gherman (director adjunct la Colegiul Naţional Doamna Stanca, Satu Mare), Cristina Grigore (director executiv, Fundaţia Părinţi din România), Marlena Melinescu (director executiv, C.R.O.N.O. - Centrul de Resurse pentru Organizaţiile Nonprofit din Oltenia), Laura Borbe (profesor Colegiul Teoretic Mihai Eminescu Cluj-Napoca, lider voluntar IMPACT), Elisabeta Ciocan (profesor metodist, CCD Dolj), Raluca Iacob (Preşedinte Asociaţia MetruCub)
Consultări: Maria Kovacs (ALSDGC România), Octavia Borş (Fundaţia Noi Orizonturi)
Consultant: Lavinia Chiburte (CeRe)

Campanie de advocacy organizată în cadrul proiectului „Educaţia nonformală. Tot educaţie!" Finanţat prin granturile SEE 2009 – 2014, în cadrul *Fondului ONG* în România. Conţinutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziţia oficială a granturilor SEE 2009-2014. Întreaga răspundere asupra corectitudinii şi coerenţei informaţiilor prezentate revine iniţiatorilor website-ului. Pentru informaţii oficiale despre granturile SEE şi Norvegiene accesaţi *http://www.eeagrants.org*